

بصیرت های قرآنی

www.ketab.ir

مؤلف:

علی یزدانیان

سرشناسه	: یزدانیان، علی، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: بصیرت‌های قرآنی / مولف علی یزدانیان.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۸ ص.
شابک	: 978-600-364-892-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۱۱ - ۲۱۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: بصیرت -- جنبه‌های قرآنی Insight -- Qur'anic teaching
موضوع	: بصیرت -- احادیث Insight -- Hadiths
رده بندی کنگر	: ۱۳۹۵ ب۴ / BP۲/۷۸۶
رده بندی دیویی	: ۸۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۰۵۵

بصیرت های قرآنی

تالیف: علی یزدانیان

صفحه آرا و طراح جلد: بهاره عزت تب

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۲۱۸ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۲۰۰

شماره شابک: ۰-۸۹۲-۳۶۴-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: کلیات

مقدمه:	۲
مفاهیم و تعریف:	۴
۱- معنای لغوی بصیرت	۴
۲- معنای اصطلاحی بصیرت	۶
۳- تعریف عرفانی بصیرت	۷
۴- معنای لغوی فکر	۸
۵- معنای لغوی قلب و جایگاه آن	۹
قلب	۱۰
جایگاه قلب	۱۱
۶- معنای لغوی فتنه:	۱۳
۷- معنای لغوی شاهد:	۱۵
۸- معناشناسی واژه «عقل»	۱۷

فصل دوم: بصیرت در بینش قرآن و روایات

بخش اول: بصیرت در تعاملات انسان	۲۰
۱- منابع بینش	۲۰
۱-۱ عقل:	۲۰
۱-۲ علم و دانایی:	۲۰
۱-۳ قرآن کریم:	۲۱
۱-۴ تاریخ و سرگذشت گذشتگان:	۲۳
۲- بصیرت در حوزه فردی	۲۶
۲-۱ دستیابی به ایمان واقعی:	۲۶
۲-۲ برتری در اعمال	۲۶

۲۶	۲-۳ حرکت سنجیده .....
۲۷	۲-۴ شهادت و خطر پذیری .....
۲۷	۲-۵ فرجام اندیشی .....
۲۷	۳- بصیرت در حوزه تعاملات اجتماعی .....
۲۷	۳-۱ ایجاد همگرایی .....
۲۸	۳-۲ جریان شناسی کنشگران اجتماعی - سیاسی .....
۲۹	۴- بصیرت عقلانی .....
۳۲	۵- بصیرت و تقوا .....
۳۴	۶- رابطه تقوا و عفت .....
۳۵	۷- بصیرت در اخلاق .....
۳۵	۷-۱ شرح صدر اسلامی .....
۳۶	۷-۲ بصیرت و خودسازی .....
۳۷	۷-۳ بصیرت و مدیریت .....
۳۸	۸- بصیرت در دشمن شناسی .....
۴۱	۹- ضرورت و اهمیت بصیرت .....
۴۲	۱۰- صبر در قرآن .....
۴۴	۱۱- صبر در روایات .....
۴۴	۱۲- تعامل صبر و بصیرت .....
۴۵	۱۳- اهل بصیرت .....
۴۵	۱۳-۱ حضرت ابراهیم (ع) .....
۴۵	۱۳-۲ پیامبر (ص) رسول بصیرت .....
۴۶	۱۳-۳ علی (ع) اهل بصیرت .....
۴۷	۱۳-۴ بندگان خاص خدا .....
۴۸	۱۳-۵ بنده انابه کننده .....
۴۸	۱۳-۶ متقین .....
۴۹	بخش دوم: بصیرت در سیمای قرآن و نهج البلاغه .....

۴۹	۱- بصیرت در قرآن.....
۵۲	۲- بصیرت اعتقاد به ربوبیت.....
۵۷	۳- اوصاف اولوالالباب.....
۵۸	۴- بصیرت در زمینه عبرت آموزی.....
۶۲	۵- برتری بینایی و بصیرت در زندگی بشر نسبت به کوردلی و ناینبایی.....
۶۶	۶- ابزارهای بصیرت.....
۶۶	۶-۱ چشم.....
۶۷	بصیرت ۱- لقمه اجتماعی آیت الله مرعشی نجفی.....
۶۸	۶-۲ قلب.....
۶۸	بصیرت در جهت - مشکلات مردم.....
۶۹	۶-۳ گوش.....
۷۰	۷- ویژگی های اهل بصیرت.....
۷۰	۷-۱ زمان شناس.....
۷۰	۷-۲ شناخت فتنه و تشخیص حق از باطل.....
۷۱	۷-۳ شناخت روشن از دین.....
۷۱	۷-۴ شناخت دوست و دشمن.....
۷۲	۷-۵ تولی و تبری.....
۷۲	۷-۶ آگاهی از ترفندها و خدعه های دشمن.....
۷۳	۸- وظایف اهل بصیرت.....
۷۳	۸-۱ یاری به دیگران.....
۷۴	۸-۲ آگاهی دادن به مردم (روشنگری).....
۷۵	۸-۳ جلوگیری از فرصت سوزی.....
۷۶	۹- عوامل تحقق بصیرت.....
۷۸	۱۰- عوامل رشد بصیرت.....
۷۸	۱۰-۱ داشتن فکر و اندیشه و تجزیه تحلیل مسایل.....
۷۹	۱۰-۲ شناخت حقیقت ولایت و ولی امر زمانه خود.....

۸۰	۱۰-۳ دور اندیشی و خردمندی
۸۱	۱۰-۴ ذکر و یاد الهی
۸۲	۱۰-۵ عبرت گرفتن از مسایل گوناگون
۸۳	۱۰-۶ توبه
۸۳	۱۰-۷ اهم نشینی با علما
۸۳	۱۰-۸ نفی وابستگی های مادی
۸۵	۱۱- آثار بصیرت
۸۶	۱۱-۱ دانای
۸۶	۱۱-۲ دست یابی و تولید شناخت توحید
۸۷	۱۱-۳ درخواست بازگشت به آخرت
۸۷	۱۱-۴ عبرت آموزی
۸۸	۱۱-۵ سود شخصی
۸۸	۱۱-۶ دور اندیشی
۸۹	۱۲- ارزش بصیرت
۹۱	۱۳- راه های کسب بصیرت
۹۱	۱۳-۱ تمسک به قرآن
۹۳	۱۳-۲ ادراک و فهم عمیق دینی
۹۵	۱۳-۳ مشورت
۹۶	۱۳-۴ روحیه پرسنگری
۹۷	۱۳-۵ ولایت مداری
۹۸	۱۳-۶ ایجاد ظرفیت فردی
۹۸	۱۳-۶-۱ تقوی
۹۹	۱۳-۶-۲ قدرت تشخیص
۱۰۰	۱۴- بصیرت در نهج البلاغه
۱۰۰	۱۵- فتنه در نگاه علی (ع)
۱۰۲	۱۶- ابعاد تقوا از منظر علی (ع)

- ۱۷- تقوای سیاسی..... ۱۰۲
- ۱۸- راه کارهایی برای دفع فتنه در نهج البلاغه..... ۱۰۴
- ۱۹- دنیا شناسی در نهج البلاغه..... ۱۰۵
- ۱۹-۱ وصف گمراهان و غفلت زدگان..... ۱۰۵
- ۱۹-۲ درمان غفلت زدگی ها..... ۱۰۶
- ۲۰- ضرورت پیروی از امامان دوازده گانه..... ۱۰۶
- ۲۱- شرایط امت رهبری..... ۱۰۷
- ۲۲- عوامل زمینه های بصیرت از منظر مولای متقیان حضرت علی (ع)..... ۱۰۸
- ۲۲-۱ تقوا و پرهیز..... ۱۰۸
- ۲۲-۲ نفی وابستگی..... ۱۰۹
- ۲۲-۳ بهره گیری از ابزار ساخت..... ۱۱۰
- ۲۲-۴ عبرت..... ۱۱۰
- بخش سوم: بصیرت از نگاه اهل بیت و بزرگان..... ۱۱۱
- ۱- بصیرت از دیدگاه اهل بیت..... ۱۱۱
- ۱-۱ از نظر پیامبر (ص)..... ۱۱۱
- ۱-۲ از نظر حضرت علی (ع)..... ۱۱۲
- ۱-۳ از نظر امام حسن (ع)..... ۱۱۳
- ۱-۴ از نظر امام حسین (ع):..... ۱۱۳
- ۱-۵ از نظر امام سجاد (ع):..... ۱۱۳
- ۱-۶ از نظر امام باقر (ع)..... ۱۱۴
- ۱-۷ از نظر امام جعفر صادق (ع)..... ۱۱۴
- ۱-۸ از نظر امام کاظم (ع)..... ۱۱۴
- ۱-۹ از نظر امام رضا (ع)..... ۱۱۴
- ۱-۱۰ از نظر امام جواد (ع)..... ۱۱۵
- ۲- بصیرت از نگاه بزرگان دین..... ۱۱۵
- ۲-۱ بصیرت از نگاه حضرت امام خمینی (ره)..... ۱۱۵

- ۲-۲ بصیرت از نگاه مقام معظم رهبری ۱۱۶
- ۲-۳ بصیرت از دیدگاه شهید مرتضی مطهری ۱۱۸

فصل سوم: بررسی مسأله عوام و خواص

- بخش اول: وظایف و عملکرد عوام و خواص در بستر تاریخ ۱۲۲
- ۱- تعریف عوام و خواص ۱۲۲
- ۲- واژه های حاکی از خواص ۱۲۳
- ۲-۱ عوام (حورین) ۱۲۳
- ۲-۲ اولوالاِسم (عالمان ربانی) ۱۲۴
- ۲-۳ عالمان اهل کتاب ۱۲۴
- ۲-۴ ملا ۱۲۵
- ۲-۵ مترفان ۱۲۵
- ۲-۶ پیشوایان گمراهی ۱۲۵
- ۲-۷ مستکبران ۱۲۶
- ۳- واژه های حاکی از عوام ۱۲۷
- ۳-۱ ناس ۱۲۷
- ۳-۲ پیروان گمراه ۱۲۷
- ۳-۳ مستضعفان ۱۲۸
- ۴- ویژگی های عوام و خواص ۱۲۸
- ۴-۱ ویژگی های خواص ۱۲۸
- ۴-۱-۱ اهل فهم و تجزیه و تحلیلند ۱۲۸
- ۴-۱-۲ بصیرت ۱۲۹
- ۴-۱-۳ انتخاب گری ۱۲۹
- ۴-۱-۴ جانبداری از حق ۱۳۰
- ۴-۱-۵ مقاومت بر موضع حق ۱۳۰
- ۴-۲ ویژگی های عوام ۱۳۰
- ۴-۲-۱ نداشتن قدرت فهم، تحلیل و ژرف نگری ۱۳۰

۴-۲-۲	پیروان ظاهرین	۱۳۱
۴-۲-۳	اهتمام به ارزش های مادی	۱۳۲
۴-۲-۴	تقلید	۱۳۳
۵	وظایف عوام و خواص در هدایت جامعه	۱۳۴
	وظایف خواص:	۱۳۴
۵-۱	عمل به علم	۱۳۴
۵-۲	تصمیم گیری به موقع	۱۳۵
۵-۳	رشادت و جوانمردی	۱۳۵
۵-۴	امر به معروف و نهی از منکر	۱۳۶
۵-۵	زهد و بی اعتنائی به دنیا	۱۳۶
۵-۶	پیروی از رهبر آگاه و سجا	۱۳۷
۵-۶	نمونه هایی از خواص قرآن	۱۳۸
۷	نظر قرآن پیرامون اکثریت مردم	۱۴۰
۸	عبرت گرفتن خواص از حوادث گذشته	۱۴۲
۹	خواصی که اهل حق بوده، تا پای جان حامی دین بودند	۱۴۵
۹-۱	مالک اشتر	۱۴۶
۹-۲	حزین یزید ریاحی	۱۵۱
۱۰-۱	انحراف خواص پس از وفات پیامبر اسلام (ص)	۱۵۶
۱۰-۲	بازی حکمت نمونه دیگر از انحرافات خواص	۱۵۹
۱۱	عوامل لغزش خواص اهل حق	۱۶۲
۱۲	جلوه های دنیا پرستی	۱۶۳
۱۲-۱	خود پرستی	۱۶۳
۱۲-۲	مال پرستی	۱۶۷
۱۲-۳	ریاست طلبی	۱۷۴
۱۲-۴	ملاحظات خویشاوندی	۱۷۶
۱۲-۵	ترس	۱۷۸

۱۷۹	۱۲-۶ غرور علمی
۱۸۰	۱۲-۷ تعصب
۱۸۰	۱۳- راههای پیش گیری از لغزش خواص
۱۸۱	۱۳-۱ خود سازی
۱۸۲	۱۳-۲ تصمیم گیری سنجیده
۱۸۳	۱۳-۳ برنامه ریزی
۱۸۴	۱۳-۴ ارتباط با مردم
۱۸۴	۱۳-۵ سخاوت همکاران شایسته
۱۸۵	۱۳-۶ نظارت
۱۸۶	بخش دوم: آسیب شناسی بصیرت دینی (موانع بصیرت)
۱۸۶	آسیب شناسی بصیرت دینی
۱۸۷	۱- غفلت
۱۸۸	۱-۱ غفلت از یاد خدا
۱۸۹	۱-۲ غفلت از آخرت
۱۹۰	۲- بی تقوایی
۱۹۱	۳- صفات شیطانی
۱۹۲	۴- هواپرستی
۱۹۴	۵- تکبر و خودبرتربینی
۱۹۵	۶- دنیا گرایی
۱۹۷	۶- شاخه های دنیا گرایی
۱۹۷	۶-۱ ریاست طلبی
۱۹۸	۶-۱-۲ مال پرستی
۱۹۹	۶-۱-۳ شهوت پرستی
۲۰۱	۶-۱-۴ قدرت طلبی
۲۰۲	۷- حسادت
۲۰۴	۸- جهل

- ۹- نژاد پرستی ۲۰۶
- ۹.۱ فامیل گرایی ۲۰۶
- ۹.۲ خانواده محوری ۲۰۷
- ۹.۳ شخصیت محوری ۲۰۸
- ۱۰- سطحی نگری ۲۰۹
- ۱۱- کتاب نامه ۲۱۰

www.ketab.ir